

evne. Jeg skal nu først gjøre opmærksom paa, hvad vi dog Alle maa have Erfaring for, hvor umaadelig vanskeligt det er at faae en ærlig og rebelig Opgjørelse af en Mand's Indtægter. Naar vi bortse fra de Faa, der have faste Lønninger, saa vil af dem, der stude i private Næringsveie, ikke een af ti være i Stand til selv at opgjøre sin virkelige Indtægt. Naar 2 Mænd, der ere aldeles ens stillede i borgerligt Erhverv, opgjøre deres Nettoindtægt, ville de som oftest komme til meget forskjellige Resultater, fordi de have forskellige Anskuelser om, hvad der skal anses for Nettoindtægt; men hvor meget vanskeligere vil det ikke være, naar Fremmede skulle foretage en saadan Opgjørelse? Det vil være uundgaeligt, at Opgjørelsen bliver i allerhøjeste Grad uensartet og vilkaarlig, og der er noget for Følelsen saa Opgjørende i hele den Maade, hvorpaa Opgjørelsen finder Sted, hvor den ærlige og redelige Mand kommer til at betale Broderparten af Skatten, og den uredelige Mand, der understikker sine Indtægter, slipper forholdsvis let, at jeg anser denne Skat for i højeste Grad demoraliserende. Dog dette er endnu ikke Hovedfeilen ved Indkomstskatten; dens værste Feil, hvorved den skyder aldeles forbi sit Maal, er den, at hvormange Regler man end opstiller for, hvorledes man gennem en Mand's Indtægter skal bestemme hans Skatteevne, saa har jeg aldrig nogenstunde hørt nogen Regel, der virkelig ramte denne. Lad os tage et Exempel af det praktiske Liv. Medens en ugift, ledig og løs Mand, der har en Indtægt af 600 Rd., og som hører hjemme i den borgerlige Stand, kan have et forgrit, ja til en vis Grad slot Udkomme, kan en Mand med stor Familie, der har en Indtægt af 1,200 Rd., kæmpe en fortvilet Kamp for det daglige Brød. Jeg skal fremdrage et Par andre Exemppler af min egen Erfaring. Jeg har kjendt en Dagleier, en stræbsom, flittig og dygtig Mand, der ved Afkordarbejde og utrættelig Flid og Slæb bragte sin Indtægt op til 6—800 Rd.; men netop den Maade, hvorpaa han søgte sit Erhverv, der bestandig holdt ham borte fra Hjemmet, i Forening med uheldige Forhold i Hjemmet, hvor en frage- lig, upraktisk Kone med en Mængde Børn ikke forstod at tilvejebringe den rette Balance mellem Indtægt og Udgift, førte med sig, at denne Mand, uaftet den i hans Stilling forholdsvis store Indtægt, bestandig kæmpede en fortvilet Kamp for det daglige Brød. Derimod har jeg ved Siden af hin Dagleier kjendt en Husmand, der gif hjemme og i Forening med en flittig og stræbsom Kone drev et lille Hus, og naar man skulde opgjøre Nettoindtægten af hans Eiendom, vilde maa forbauses over, hvor ringe den tilfyneladende var, jeg er overbevist om, at den, opgjort paa almindelig Maade, neppe vilde anslås til over 200 Rd., og dog kom denne Mand godt ud af det, og hans økonomiske Stilling forbedrede sig Aar for Aar. Disse Erfaringer ville Enhver,

som har levet i daglig Berøring med Befolkningen, se mange Stadfæstelser paa, og de godt-gjøre, hvor aldeles umuligt det er fra en Mand's Nettoindtægt at kunne beregne, hvorvidt han lever under et større eller mindre økonomisk Tryk, der nærmer sig Grændsen af virkelig Nød. Men naar dette er Tilfældet, saa falder den hele Betragtning, hvorefter man igjennem Indkomstskatten skulde ramme den virkelige Skatteevne. Der er, mine Herrer, kun en eneste Vei, hvorigjennem De kunne ramme denne, og det er ved at lægge Skatten paa de Forbrugsoppenstande, som kun de bruge, der have Noget tilovers. Læg Skatten paa Luxusartikler, eller, for saa vidt Begrebet Luxus under Tiden bliver elastisk fortolket, læg den med det største Tryk paa de Gjenstande, der ere de lettest undværlige, og med det svagere Tryk paa de Gjenstande, der nærmer sig til virkelige Livsfornödenheder; thi de virkelige Livsfornödenheder, mener jeg slet ikke bør beskattes. Ville de Herrer altsaa en Reform i Toldlovgivningen, ikke saaledes, at de afflasse Tolben eller engang formindste dens Beløb; — thi jeg vilde, for saa vidt det staaar til mig, endog forøge hele Toldbeløbet — men ville de en saadan Reform af Tolben, at de virkelig sætte det som Hovedformaalet for deres Bestræbelser, at lægge det sværeste Beløb paa alle saadanne Artikler, som kun bruges af dem, der have Noget tilovers at anvende paa Luxus og Overdaadighed, og derimod lette Trykket paa de Artikler, som mere eller mindre nærme sig til absolute Livsfornödenheder, saa vil jeg kunne gaa med dertil, og ad denne Vei kunne vi lette Skattebyrden for de Trængende; men jeg tror ikke, vi kunne naae dette Maal ad den Vei, den ærede Forslagsstiller foreslaar, og jeg kan derfor ikke følge ham eller understøtte hans Forslag.

Bajer: Naar jeg har bedet om Ordet i denne Sag, er det ikke nærmest for at imødegaa det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgkreds (Sagd), thi dels vare hans Ord ikke rettebe til mig, men til et andet Medlem, som jeg ikke ser er her tilstede, og dels forekom det mig, at han talte om Formue- og Indkomstskat, medens det Forslag, vi her skulle behandle, vel staaar i nogen Forbindelse dermed, men dog nærmest er et Forslag, der vedrører Toldloven. Jeg tror imidlertid, at det ærede Medlem kunde have sammenlignet sig selv med Admiral Nelson i en vis Henseende, nemlig for saa vidt han ogsaa efter min Mening sætter Rifferten for det blinde Die, naar han ser til en vis Side, hvor der netop er Træng til et Lovforslag som dette. Det forekommer mig, at han sætter Rifferten for det blinde Die, naar han ser hen til de Samfundslag, som ville blive hjulplne ved et Forslag som dette, og som vi her ikke godt kunne hjælpe paa anden Maade. Der er to Maaber, paa hvilke man kan komme Folk til Hjælp under en Dyrtd; den ene er ved at